

Til Cavlingkomiteen

Vi indstiller hermed Altingets journalister Simon Lessel og Kim Rosenkilde til Cavlingprisen i 2020.

Deres undersøgende serie om de eksterne konsulenter, som en lang række kommuner hyrede ind på en resultatlønnede kontrakt, er simpelthen fremragende i både sin metode og formidling – og samtidig giver den et interessant indblik i, hvad der foregår bag lukkede døre i kommunernes maskinrum, når jagten på besparelser sætter ind.

Desuden fik sagen konsekvenser, efter at Ankestyrelsen gik ind i sagen og senere erklærede det ulovligt, når kommuner betaler konsulenter resultatlønnede for at hjælpe med at finde besparelser i udsatte borgeres konkrete sager.

Ideen til artiklerne opstod, da de to journalister fik et tip om, at nogle af landets kommuner havde taget nye metoder i brug til at finde besparelser på indsatser til voksne borgere med udviklingsforstyrrelser og handicap.

Det, der særligt vækkede opmærksomheden var, at konsulenternes aflønning i flere tilfælde var baseret på enten et no-cure-no-pay-princip eller direkte knyttet an til en bestemt andel af de besparelser, der ville blive opnået. Altså, reelt en resultatbaseret aflønning.

Tiltage stod en række afgørende spørgsmål: Er det faglige eller økonomiske interesser, der afgør, om en borger får hjælp eller ej? Og hvordan efterlader det borgerens retssikkerhed i en tid, hvor kommunernes økonomi i forvejen er presset, mens udgifterne til det specialiserede socialområde stiger?

Første skridt var at søge om aktindsigt i denne type af samarbejde i udvalgte kommuner som en slags stikprøve. Svarene gav indtryk af, at det kunne være et landsdækkende fænomen. Derfor blev aktindsigten udvidet til alle 98 kommuner i Danmark, hvor det kom frem, at 1.300 personsager var blevet gennemgået af konsulenterne.

Gennem dialog med nogle af landets førende juridiske forskere inden for socialret og forvaltningsret fik Simon og Kim gjort det klart, at den kommunale praksis potentielt kunne være ulovlig, hvilket vil kunne betyde, at afgørelserne i de enkelte sager også ville være ugyldige.

Det blev til hovedhistorien 'Kommuner hyrer resultatlønnede konsulenter til at spare på handicappede og psykisk syge', der dokumenterer, hvordan 31 kommuner har indgået kontrakt med de resultatlønnede konsulenter om at finde besparelser.

I alt er det blevet til 16 artikler, hvor Simon og Kim blandt andet også afslører, at ét af de omdiskuterede konsulentfirmaer også spillede en dobbeltrolle i en sag, hvor det anbefalede at sende borgere over i deres egen institution.

Artiklerne satte både en nationaldagsorden og en række lokale dagsordener, hvor både lokalpolitikere og medier fulgte op på de enkelte kommuners brug af konsulenterne. En række af kommunerne valgte efterfølgende at droppe samarbejdet med firmaerne.

Mange hilsner,
Jakob Nielsen
Chefredaktør, Altinget